Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

kleine wijzigingen p 17. + p. 22.

2

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording SO beleidsagenda duurzame financiering

Datum
3 november 2022

Notanummer
2022-0000256398

Bijlagen
geen

Aanleiding

In een schriftelijk overleg heeft de Tweede Kamer op 7 september 2022 vragen aan u gesteld over uw Beleidsagenda voor duurzame financiering van 7 juni 2022.[1]

Beslispunten

- Indien u akkoord gaat met de beantwoording van de vragen van de Kamer (bijlage 2), verzoeken wij u bijgevoegde aanbiedingsbrief te ondertekenen (bijlage 1). Daarbij vragen wij in het bijzonder ook uw aandacht voor een aantal nieuwe toezeggingen en aanscherpingen van inzet die in de beantwoording van enkele vragen tot uitdrukking komt. Het betreft de volgende toezeggingen:
  - Binnen het klimaatcommitment inzetten op het openbaar beschikbaar maken van actieplannen van individuele instellingen.
  - Voornemen om de Kamer in ieder geval één jaar na de publicatie van de beleidsagenda integraal te informeren over de voortgang op de in de beleidsagenda gestelde doelen.
  - Bijstellen van verwachtingen rond de ontwikkeling van een algemene EU-taxonomie: ervoor blijven inspannen, maar kanttekening dat dit een ingewikkeld traject zal zijn, dus parallel inzetten op alternatieven.
  - Ervoor inzetten dat er vanuit de EU wetgeving komt gericht op het verbeteren van de transparantie over ESG-databronnen, de verwerking van data en de methodologie om tot duurzaamheidsbeoordelingen te komen.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Kernpunten

- Er zijn 65 vragen gesteld door leden van de fracties VVD, D66, CDA, GroenLinks, PvdD en BBB. De vragen zien voornamelijk op de totstandkoming en opvolging van de beleidsagenda, het klimaatcommitment (voortgang, beoordeling en evt. normerend optreden), duurzaamheidsrisico's (prudentiële regels, verzekerbaarheid), IMVO-wetgeving, EU-taxonomie en -

[1] Kamerstuk 2021-2022, 33043, nr. 108.

rapportagestandaarden en herverdelingseffecten van de verduurzaming (van de financiële sector). In de toelichting vindt u een samenvatting van de vragen en antwoorden op deze thema's.

- Gezien de gezamenlijke beleidsverantwoordelijkheid voor een aantal thema's met de minister voor K&E, wordt de beantwoording parallel aan hem voorgelegd. Na uw beider akkoord zullen de antwoorden door u, mede namens de minister van K&E, aan de Kamer worden verzonden.
- De beantwoording is inhoudelijk in lijn met uw eerdere communicatie met de Kamer, onder meer in het Commissiedebat Financiële Markten (30 juni jl.), en de beleidsagenda voor duurzame financiering. De beantwoording van relevante vragen is ambtelijk afgestemd met EZK, LNV, IenW en BZ. Verder zijn DNB en AFM geïnformeerd over de beantwoording van de voor hen relevante vragen (onder meer over toezicht en risico's).

Toelichting

Thema	Vraag	Beantwoording
Totstandkoming en opvolging beleidsagenda	Is de sector geconsulteerd bij de totstandkoming van de beleidsagenda en wat was de feedback?	Bij de totstandkoming van de beleidsagenda is op diverse manieren input opgehaald bij o.a. vertegenwoordigers van de financiële sector, het maatschappelijk middenveld en de wetenschap. Hun input is zoveel als mogelijk meegenomen. Dit blijft u ook doen bij de verdere uitwerking van de agenda, o.a. via regulier ambtelijk overleg tussen FIN, EZK en NGO's.
Klimaat-commitment: beoordeling voortgang en normerend optreden.	Wanneer bent u tevreden over de voortgang van het klimaatcommitment? Moet de volgende voortgangsrapportage meer inzicht geven in de kwaliteit van de plannen van individuele financiële instellingen? Kan nader gespecificeerd worden in welke mate en in welke gebieden er (on)voldoende vorderingen gemaakt moeten zijn om meer normerend op te treden en op basis van welke indicatoren en uitkomsten gaat gestuurd worden? Hoe ziet dat normerend optreden eruit en hoe verhoudt dat zich tot het belang van een gelijk speelveld?	U verwacht dat alle instellingen hun CO2-rapportages en actieplannen dit jaar bekend maken voor al hun relevante financieringen en beleggingen, waarbij de kwaliteit, ambitie en vergelijkbaarheid van een hoog niveau is. Begin volgend jaar zult u samen met minister K&E conclusies trekken en eventuele vervolgacties bekendmaken, waaronder of u het verkennen van normerend optreden opportuun acht. De beoordeling wordt geen afvinkoefening en zal zich niet richten op individuele instellingen. De criteria die zullen worden gehanteerd zijn deels via eerdere brieven gecommuniceerd en zullen eind dit jaar integraal worden gedeeld met de Kamer. Uitspraken over de richting die de verkenning naar normerend optreden krijgt, zijn pas na de beoordeling van de voortgang aan de orde. Eventueel normerend optreden vergt wetgeving en mag niet strijdig zijn met EU-recht. Het belang van een gelijk speelveld in Europa laat onverlet dat Nederland soms vooruit moet durven lopen.
Duurzaamheids-risico's	Hoe gaat u zich inzetten voor de opname van ESG-risico's in het macroprudentiële raamwerken voor banken en verzekeraars? Hoe kijkt u naar	Ten aanzien van banken zet u zich in voor de ambitieuze invulling van onderzoeken door toezichthouders naar dit thema, bijvoorbeeld in uw consultatiereactie ten behoeve van de herziening van het macroprudentiële raamwerk. Wanneer de

	de rol van verzekeraars om overstromingsrisico's te beheersen?	voorstellen van de CIE voor deze herziening precies verwacht worden, is op dit moment onbekend. U gaat zich daarom beraden op alternatieve methoden om deze risico's te borgen. Voor verzekeraars heeft u de aangescherpte risicobeheervereisten voor duurzaamheidsrisico's in de onderhandelingen over Solvency II consistent gesteund. U werkt aan een probleemanalyse en verkenning van beleidsopties rond klimaatschade en verzekeraars, onder meer gericht op verzekerbaarheid, verzekeringsgraad, goede risicobeheersing en duidelijkheid over rolverdeling markt-overheid.
IMVO-wetgeving	Wat voor aanscherpingen voor de financiële instellingen wilt u in de EU-richtlijn gepaste zorgvuldigheidsverplichting en wat is de stand van zaken?	U geeft aan dat het kabinet de CIE vraagt naar de onderbouwing voor het niet rekenen van de financiële sector tot de risicosectoren en pleit voor verbreding van de reikwijdte tot alle grote bedrijven. Ook geeft u aan dat het kabinet in de onderhandelingen inzet op het doorlopend toepassen van gepaste zorgvuldigheid door financiële instellingen.
EU-taxonomie en - duurzaamheids-rapportages	Maakt u zich nog altijd hard voor een algemene taxonomie (die niet alleen groen maar ook bruin beslaat) en op welke manier dringt u daar bij de CIE op aan? Bent u bereid zich bij de CIE hard te maken voor wetgeving gericht op de credit rating agencies van ESG-producten, om hen te dwingen beter rekenschap te geven van duurzaamheidsrisico's in kredietwaardigheidsanalyses?	U blijft zich hiervoor inzetten, maar u bent zich er tegelijkertijd van bewust dat het overeenkomen van een betrouwbare, wetenschappelijke en breed gedragen algemene taxonomie een ingewikkeld traject zal zijn. U zet zich daarom parallel op andere manieren in om private investeringen in niet-duurzame economische activiteiten te ontmoedigen. Voor kredietbeoordelaars bestaat reeds een regelgevend kader dat waarborgen bevat om de kwaliteit van kredietbeoordelingen te verbeteren en dat transparantievereisten omvat. U zult zich ervoor inzetten dat er vanuit de EU wetgeving komt gericht op het verbeteren van de transparantie bij de aanbieders van duurzaamheidsbeoordelingen (*ESG rating agencies*).
Herverdelings-effecten	De ambities uit de beleidsagenda, maar ook de materialiserende fysieke risico's, kunnen voor sterke herverdelingseffecten zorgen in de samenleving. Vraagt dit om goed beleid voor deze herverdelingseffecten?	Het is aan de overheid om de lasten van herverdelingseffecten zo eerlijk mogelijk te verdelen binnen de samenleving. U buigt zich bijvoorbeeld samen met verzekeraars over de vraag hoe de verzekerbaarheid van klimaatschade kan worden geborgd, maar er tegelijk voldoende prikkels zijn om adaptatiemaatregelen te treffen.

Communicatie

- Milieudefensie berekende dat 13 Nederlandse financiële instellingen verantwoordelijk zijn voor de uitstoot van 244 miljoen ton CO2, bijna anderhalf keer de jaarlijkse binnenlandse uitstoot van Nederland. Persoonsgegevens Persoonsgegevens van Milieudefensie, deed 25 oktober een oproep waarin hij zich tot u richtte om haast te maken met de wetgeving om CO2-uitstoot terug te dringen in lijn met het klimaatakkoord van Parijs.
- Mochten deze antwoorden leiden tot vragen van de media, dan zal een reactie in overleg met u worden voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context

- Een aantal vragen bouwt voort op de vragen die in het Commissiedebat Financiële Markten op 30 juni jl. mondeling is gesteld[2]. Daarin zijn geen nieuwe toezeggingen gedaan die relatie hebben met de verduurzaming van de financiële sector.
- Op 22 maart 2023 staat een separaat Commissiedebat geland over de Verduurzaming van de financiële sector.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

[2] Financiële markten | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording SO beleidsagenda duurzame financiering

Datum
25 november 2022

Notanummer
2022-0000288386

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief
2. Beantwoording
3. FM 256398

Aanleiding

In een schriftelijk overleg heeft de Tweede Kamer op 7 september 2022 vragen aan u gesteld over uw Beleidsagenda voor duurzame financiering van 7 juni 2022.[1] U heeft de beantwoording van deze vragen op 21 november jl. teruggestuurd met twee aanwijzingen tot het maken van twee aanpassingen.

Beslispunten

- Wij vragen u bijgevoegde aanbiedingsbrief (bijlage 1) te ondertekenen indien u akkoord bent met de aangepaste beantwoording.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van de bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Kernpunten

- Er zijn 65 vragen gesteld door leden van de fracties VVD, D66, CDA, GroenLinks, PvdD en BBB. Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van het schriftelijk overleg over uw Beleidsagenda voor duurzame financiering op 7 september 2022. Zie bijlage 2.
- U heeft de beantwoording op 21 november jl. teruggestuurd met op de nota twee aanwijzingen tot wijziging op pagina 17 en op pagina 22. Zie bijlage 3.
- Op pagina 17 vragen de leden van de GroenLinks-fractie of u klimaatneutraliteit voor financiële instellingen van belang acht en hoe u aankijkt tegen mogelijke herverdelingseffecten. Op basis van uw aanwijzing hebben wij de laatste zin in het antwoord aangepast om te verduidelijken hoe herverdelingsbeleid wordt gevoerd.
- Op pagina 22 vragen de leden van de PvdD-fractie wanneer er een maatschappelijke dialoog gaat plaatsvinden om het maatschappelijk middenveld en de wetenschap beter te betrekken bij het klimaatcommitment. Op basis van uw aanwijzing hebben wij concreter gemaakt wanneer de eerste dialoog heeft plaatsgevonden, hoe de dialoog verder gaat en dat u openstaat voor suggesties van maatschappelijke organisaties.

[1] Kamerstuk 2021-2022, 33043, nr. 108.

Toelichting

a. *Vraag pagina 17*
De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat het in lijn brengen met de Parijsdoelstellingen van de balansen van financiële instellingen, alsmede breder het beheersen van transitie- en vooral fysieke risico's, voor sterke herverdelingseffecten kan zorgen in de samenleving. Met name bij materialiserende fysieke risico's, dragen actoren die hierdoor benadeeld worden, niet altijd de verantwoordelijkheid voor het feit dat ze hierdoor benadeeld worden, omdat ook niet-fossiele partijen hierdoor geraakt kunnen worden. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de minister of zij erkent dat dit van de politiek vraagt dat ze enerzijds onverkort van financiële instellingen klimaatneutraliteit verwacht, en anderzijds met goed beleid instaat voor de herverdelingseffecten die daardoor kunnen ontstaan. Deze leden vragen bovendien wat dit vraagt van de politiek in het soort van (herverdelings-)beleid dat ze op dit punt zal moeten gaan voeren. Moeten we, bijvoorbeeld, mensen compenseren omdat ze een hogere rente betalen omdat ze toevallig onder zeeniveau wonen? Waarom zou dat wel of niet wenselijk zijn?

b. *Antwoord pagina 17 aanpassing is onderstreept*
(...) Ik vind het niet opportuun om (her)verdelingsbeleid te voeren via (verduurzaming van) de financiële sector, dat gebeurt via de fiscaliteit en het inkomensbeleid.

c. *Antwoord pagina 17 oud*
(...) Ik vind het niet opportuun om (her)verdelingsbeleid te voeren via (verduurzaming van) de financiële sector. De fiscaliteit en het inkomensbeleid voeren is al complex genoeg.

d. *Vraag pagina 22*
De minister geeft aan dat de Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK) een maatschappelijke dialoog zal inrichten om zo het maatschappelijk middenveld en de wetenschap beter te betrekken bij de governance van het klimaatcommitment. Wanneer gaat deze dialoog plaatsvinden?

e. *Antwoord pagina 22 aanpassing is onderstreept*
Een eerste maatschappelijke dialoog over het klimaatcommitment heeft op 29 juni jl. plaatsgevonden. Deelnemers waren vertegenwoordigers vanuit de sector, waaronder de koepelorganisaties, vertegenwoordigers van de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat, en diverse maatschappelijke en wetenschappelijke organisaties. Deze dialoog heb ik als constructief en verrijkend ervaren. Met de deelnemers is afgesproken dat deze sessie als basis dient voor verdere vervolggesprekken. Naast de maatschappelijke dialoog sessies die als onderdeel van het klimaatcommitment zijn georganiseerd, is een periodiek overleg op expertniveau met maatschappelijke organisaties en de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat opgezet om te spreken over de hele breedte van de beleidsagenda voor duurzame financiering. De eerste sessie hiervan heeft begin november plaatsgevonden. Hierin is onder andere gesproken over het klimaatcommitment en de aanpak van duurzaamheidsrisico's. Hiermee wil

ik graag op een structurele wijze de inbreng van maatschappelijke organisaties op het thema duurzame financiering borgen. Ik sta open voor de suggesties die deze maatschappelijke organisaties doen.

f. *Antwoord pagina 22 oud*
Een eerste maatschappelijke dialoog over het klimaatcommitment heeft op 29 juni jl. plaatsgevonden. Deelnemers waren vertegenwoordigers vanuit de sector, waaronder de koepelorganisaties, vertegenwoordigers van de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat, en diverse maatschappelijke en wetenschappelijke organisaties. Deze dialoog heb ik als constructief en verrijkend ervaren. Met de deelnemers is afgesproken dat deze sessie als basis dient voor verdere vervolggesprekken. Naast de maatschappelijke dialoog sessies die als onderdeel van het klimaatcommitment zijn georganiseerd, wordt momenteel een regulier overleg op expertniveau met maatschappelijke organisaties en ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat opgezet over de hele breedte van de beleidsagenda voor duurzame financiering. Hiermee wil ik graag op een structurele wijze de inbreng van maatschappelijke organisaties op het thema duurzame financiering borgen.

Communicatie & politieke/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.